

persbericht

Gewoon anders

Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland

Den Haag, 24 juni 2010

- In 2008 had 9% van de bevolking een negatieve houding tegenover homoseksualiteit, in 2006 was dat 15%. De meeste moeite hebben orthodox protestanten en moslims.
- Buitenshuis hebben veel homo- en biseksuele mannen en vrouwen negatieve ervaringen. Vooral verbaal geweld komt veel voor.
- De middelbare school is geen veilige plek voor homojongeren. Jongeren leggen elkaar strikte gender- en seksuele normen op.
- Veel homojongeren hebben depressieve klachten: een op de zeven meisjes en een op de acht jongens. De helft van de homojongeren denkt wel eens aan zelfmoord. 9% van de jongens en 16% van de meisjes heeft een zelfmoordpoging gedaan.
- De meerderheid van de migranten in Nederland beschouwt openlijke homoseksualiteit als blijk van gebrek aan respect en loyaliteit tegenover de familie.

Dit zijn enkele conclusies uit de SCP-publicatie *Gewoon anders. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*, die op donderdag 24 juni jl. is verschenen. Het rapport, onder redactie van prof. dr. Saskia Keuzenkamp, is het resultaat van samenwerking tussen het Sociaal en Cultureel Planbureau, de Universiteit van Amsterdam, University College Maastricht en Movisie. Op basis van informatie uit bevolkingsenquêtes, enquêtes onder homo- en biseksuele mannen, vrouwen en jongeren, onderzoek onder lesbische ouders en hun kinderen en interviews met sleutelpersonen uit vijf minderheidsgroepen (behoudend protestanten en Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Chinese Nederlanders) wordt een zo compleet mogelijk beeld geschetst van de acceptatie van homoseksualiteit in Nederland. De uitvoerige, wetenschappelijke publicatie van het onderzoek heet: *Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland*.

Het rapport kwam tot stand op verzoek van de toenmalige minister van emancipatie, dr. R. Plasterk.

Homoseksualiteit steeds meer geaccepteerd

Homoseksualiteit op zich wordt onder alle lagen van de bevolking breed geaccepteerd. Gemiddeld stond in 2008 9% negatief tegenover homoseksualiteit. In 2006 was dat nog 15%.

In sommige kringen is het aandeel met een homonegatieve houding beduidend groter. Dat geldt met name voor orthodoxe protestanten en moslims. Ook bij etnische en religieuze minderheden voltrekken zich echter voorzichtig positieve veranderingen in de omgang met homoseksualiteit, vooral onder Surinaamse en orthodox protestantse Nederlanders. Maar het openlijk homo of lesbisch zijn blijft in de onderzochte minderheidsgroepen problematisch.

Gelijke rechten voor homo's en hetero's breed onderschreven, zichtbaarheid ligt gevoeliger

Vergeleken met andere westerse landen is de steun voor gelijke rechten voor homoseksuelen in Nederland het grootst. Zweden en Denemarken lijken op dit punt het meest op Nederland. Toch is een op de vijf Nederlanders tegen adoptie door homoseksuele paren en ruim een op de tien voor afschaffing van het huwelijk voor paren van hetzelfde geslacht.

De brede instemming met wettelijke gelijkstelling neemt niet weg dat er nog altijd veel mensen zijn die moeite hebben met de zichtbaarheid van homoseksualiteit in het openbaar. In 2008 gaf 40% van de bevolking aan twee zoenende mannen aanstootgevend te vinden, 27% zei dat over twee vrouwen. Dit zijn veel grotere groepen dan de 13% die er aanstoot aan neemt als het om een heteropaar gaat.

Geweld en andere negatieve reacties

Met regelmaat verschijnen er berichten over fysiek geweld tegen homo's. Alleen al in Amsterdam werden er in 2009 82 meldingen daarvan gedaan bij de politie. Verbaal geweld komt veel vaker voor. In 2009 werd een op de tien homomannen in het half jaar voorafgaand aan het onderzoek een of meer keer uitgescholden of belachelijk gemaakt op school of werk vanwege zijn seksuele voorkeur. Ongeveer drie op de tien had die ervaring met vreemden. Onderzoek onder lesbische en biseksuele vrouwen uit 2008 laat vergelijkbare uitkomsten zien.

Lesbische moeders en hun kinderen krijgen vaak onaangename reacties. Ruim tweederde van de moeders krijgt suggestieve vragen en drie op de tien melden geroddel. Hun kinderen zijn vaak het mikpunt van grapjes (61%) en negatieve opmerkingen over de seksuele voorkeur van de moeders (45%).

Homojongeren

Bijna een derde van de leerlingen in het voortgezet onderwijs denkt dat een homoseksuele leerling op school niet open kan zijn over zijn of haar seksuele voorkeur. Heterojongeren hebben een ambivalente houding als het gaat om de openheid van homoseksuelen. Zij hechten veel belang aan authenticiteit: iemand die echt zichzelf is, dwingt respect af. Maar tegelijkertijd moeten jongeren zich wel houden aan gendernormen. Homojongens die zich vrouwelijk gedragen zijn volgens de jongeren 'nep' en niet zichzelf.

Uit onderzoek onder ruim 1600 homojongeren van 16-25 jaar blijkt dat meisjes gemiddeld 13,5 jaar zijn als ze ontdekken dat ze zich (ook) tot seksegenoten aangetrokken voelen; de jongens gemiddeld 12,6 jaar. Tussen ontdekking en coming-out verstrijken bij meisjes drie jaar en bij jongens vier.

Een op de zeven lesbische of biseksuele meisjes en een op de acht homo- of biseksuele jongens heeft (heel) vaak last van depressieve klachten. De helft van

de homojongeren heeft weleens suïcidegedachten gehad. 9% van de homo- of biseksuele jongens en 16% van de lesbische of biseksuele meisjes heeft een zelfmoordpoging achter de rug.

Biseksuelen

Biseksuelen wijken op tal van aspecten af van homoseksuele mannen en vrouwen. Zij zitten vaker 'in de kast', vooral de mannen en jongens. Biseksuele jongeren (vooral de jongens) rapporteren minder homovriendelijkheid in hun omgeving dan de homoseksuele jongeren. Biseksuelen zijn niet vaker depressief, maar hebben wel vaker een zelfmoordpoging ondernomen. Onder heterojongeren is biseksualiteit zo goed als onbekend. Toch komt biseksualiteit onder meisjes meer voor dan lesbisch zijn.

Beleid

Hoewel de acceptatie van homoseksualiteit toeneemt, wordt het nog zeker niet overal geaccepteerd. Overheidsbeleid op dit terrein blijft van belang. In het rapport worden enkele aanbevelingen gedaan. Zo blijft het aanpakken van geweld en intimidatie onverminderd belangrijk. Beleid om de sociale veiligheid voor homojongeren op scholen te verbeteren verdient meer aandacht. En het is wenselijk te investeren in (preventie van) psychosociale problemen bij homojongeren en dito volwassenen.

SCP-special 57. Gewoon anders. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland. Saskia Keuzenkamp, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2010. ISBN 978 90 377 0502 7 prijs € 17,50.

De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet)boekhandel of te bestellen via de website: www.scp.nl.

Voor meer informatie over de inhoud van deze publicatie: prof. dr. S. Keuzenkamp, tel: 070 340 7813 of 06 44112491, s.keuzenkamp@scp.nl.